

V Bruseli 12. mája 2016
(OR. en)

8833/16

DEVGEN 91
ACP 69
RELEX 380
SOC 249
WTO 130
COMER 59
FDI 8

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	12. mája 2016
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	8577/16
Predmet:	EÚ a zodpovedné globálne hodnotové reťazce – závery Rady (12. mája 2016)

1. Delegáciám v prílohe zasielame návrh záverov Rady o EÚ a zodpovedných globálnych hodnotových reťazcoch, ktoré prijala Rada 12. mája 2016 na svojom 3 462. zasadnutí..

Závery Rady o EÚ a zodpovedných globálnych hodnotových reťazcoch

Úvod

1. Rada uznáva, že globálne hodnotové reťazce sa stali dôležitou vlastnosťou globálnych produkčných modelov. Vzhľadom na komplexný charakter globálnych hodnotových reťazcov vzniká potreba zvýšenej a predvídavej angažovanosti v EÚ aj za jej hranicami, aby sa zabezpečilo ich primerané riadenie v záujme inkluzívneho a udržateľného rastu. V tejto súvislosti Rada pripomína, že jedným z cieľov EÚ je zabezpečiť, aby bol inkluzívny hospodársky rast a rozvoj sprevádzaný sociálnou spravodlivosťou, dodržiavaním ľudských práv vrátane základných pracovných noriem a uplatňovaním udržateľných environmentálnych postupov a politických rámcov.¹ Rada zdôrazňuje, že táto záležitosť je osobitne aktuálna v kontexte rozvoja, keďže rozvojové krajiny často čelia veľkým výzvam, pokiaľ ide o udržateľný rozvoj a rast vo vzťahu k tým najzraniteľnejším.
2. Rada zdôrazňuje kľúčovú úlohu programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 vrátane akčného programu z Addis Abeby a pripomína svoje závery z 26. mája 2015², v ktorých sa dôraz kladie predovšetkým na to, že je potrebné posilniť súdržnosť politík, podporné politické rámce a mobilizáciu súkromného sektora. Rada tiež pripomína program zmien³, ktorý sa zameriava na obchodnú a rozvojovú politiku EÚ vo vzťahu k najmenej rozvinutým krajinám a krajinám, ktoré najviac potrebujú pomoc, a to aj formou obchodných preferencií alebo pomoci obchodu.

¹ Článok 3 ZEÚ.

² 9241/15.

³ 15560/11 – KOM(2011) 637 v konečnom znení.

3. Rada pripomína svoje závery o oznámení Komisie: Obchod pre všetkých: Smerom k zodpovednejšej obchodnej a investičnej politike⁴, zdôrazňujúc príspevok, ktorý obchodné nástroje EÚ môžu predstavovať pre udržateľný rozvoj, ľudské práva a dobrú správu vecí verejných. Rada víta pracovný dokument útvarov Komisie⁵, ktorý sa zaoberá vykonávaním oznámenia o obchode, raste a rozvoji⁶, a nadviazanie na závery Rady o prístupe EÚ k obchodu, rastu a rozvoju v ďalšom desaťročí. Rada tiež víta iniciatívy podporujúce medzinárodne prijaté environmentálne normy, ako aj pracovné práva a bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci vo vzťahu k našim partnerom, ako sú napr. pakt udržateľnosti s Bangladéšom a iniciatíva pre ľudské práva s Mjanmarskom.
4. Rada pripomína svoje závery o oznámení Komisie s názvom Silnejšia úloha súkromného sektora vzhľadom na dosiahnutie inkluzívneho a udržateľného rastu v rozvojových krajinách⁷, v ktorých sa zdôrazňuje potreba sociálnej zodpovednosti podnikov, zapojenia súkromného sektora a zodpovedného riadenia globálnych hodnotových reťazcov s cieľom dosiahnuť inkluzívny a udržateľný hospodársky rast, ako aj príležitosti pre podniky. V tomto smere má podstatný význam udržateľné využívanie zdrojov a hospodárenie s prírodnými zdrojmi.
5. Zásadný prínos môže znamenať účasť mikropodnikov, malých a stredných podnikov (MMSP) v globálnom hodnotovom reťazci. V partnerstve s MMSP môžu konštruktívnu úlohu zohrať nadnárodné podniky uľahčovaním šírenia znalostí, zručností a technológií, a to aj pokiaľ ide o uplatňovanie environmentálnych a sociálnych noriem.

⁴ 14708/15.

⁵ 6554/16 – SWD(2016) 47 final.

⁶ 5887/1/12 REV 1 – COM(2012) 22 final.

⁷ 16856/14.

6. Rada uznáva príspevok stratégie EÚ pre sociálnu zodpovednosť podnikov⁸ a spoločného oznámenia Komisie a vysokého predstaviteľa Únie s názvom Zodpovedné získavanie nerastov s pôvodom v oblastiach ovplyvnených konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach⁹, ako aj akčného plánu EÚ pre obehové hospodárstvo¹⁰. Rada zdôrazňuje dôležitosť sociálnej zodpovednosti podnikov/zodpovedného správania podnikov¹¹ pre stimuláciu udržateľného rozvoja, tvorbu dôstojných pracovných miest a posilnenie sociálneho a ekonomického postavenia všetkých, osobitne žien a mladých ľudí, ako aj zraniteľných kategórií vrátane osôb so zdravotným postihnutím.

⁸ 16606/11 – KOM(2011) 681 v konečnom znení.

⁹ 7704/14 – JOIN(2014) 8 final.

¹⁰ COM (2015) 614 final.

¹¹ EÚ používa termíny sociálna zodpovednosť podnikov a zodpovedné správanie podnikov ako synonymá. V stratégii EÚ pre sociálnu zodpovednosť podnikov z roku 2011 sa sociálna zodpovednosť podnikov vymedzuje ako „zodpovednosť podnikov za svoje vplyvy na spoločnosť“ a zdôrazňuje sa, že na to, „aby podniky mohli v plnej miere naplniť požiadavky v rámci sociálnej zodpovednosti podnikov, mali by mať k dispozícii postup, ktorý im umožní začleniť sociálne aspekty, environmentálne aspekty, etické aspekty, aspekty ľudských práv a spotrebiteľské aspekty do svojich obchodných prevádzok a hlavnej stratégie v úzkej spolupráci so svojimi zainteresovanými stranami“.

7. Rada zdôrazňuje význam inkluzívnych a udržateľných prístupov, ako sa dohodlo v rámci cieľov programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030, konkrétne tých, ktoré sa týkajú udržateľnej výroby, udržateľnej spotreby a dôstojnej práce, a víta zintenzívnenú medzinárodnú spoluprácu v otázke zodpovedného správania podnikov. Rada uznáva dôležitú prácu, ktorú EÚ a jej členské štáty vykonali pri propagácii vykonávania a monitorovania dohovorov OSN o zmene klímy a biodiverzite, ako aj medzinárodne uznávaných usmernení a zásad. Tie zahŕňajú usmernenia Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) pre nadnárodné podniky, ako aj usmernenia OECD vyplývajúce z hĺbkovej analýzy a týkajúce sa zodpovedných dodávateľských reťazcov nerastov z oblastí ovplyvnených konfliktom a vysokorizikových oblastí, hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv a zásady Výboru pre svetovú potravinovú bezpečnosť týkajúce sa zodpovedného investovania do poľnohospodárstva a potravinových systémov. Rada víta prácu, ktorú v tejto oblasti vykonala Medzinárodná organizácia práce (MOP), a očakáva aktívnu kolektívnu a angažovanú účasť v diskusiách o dôstojnej práci v rámci globálnych dodávateľských reťazcov¹² na 105. Medzinárodnej konferencii práce, ktorá sa uskutoční v júni 2016. Rada plne podporuje vyhlásenie lídrov zo samitu G7 v roku 2015, v ktorom sa uznala spoločná zodpovednosť vlád a podnikov v otázke podpory zodpovedných dodávateľských reťazcov a spoločného prehlbovania chápania hĺbkovej analýzy. Rada tiež podporuje uznanie, ktoré lídri G20 vyjadrili v súvislosti s dôležitosťou podpory bezpečnejších a zdravších pracovísk, a to aj v rámci udržateľných globálnych dodávateľských reťazcov (samit v Antalyi v roku 2015). Rada pripomína, že EÚ a jej členské štáty budú naďalej podporovať transparentné, kooperatívne a spravodlivé medzinárodné daňové prostredie v súlade so zásadami dobrej správy vecí verejných. Mala by sa zvýšiť finančná transparentnosť, čo by mohlo zahŕňať súvisiace výmeny v tomto smere medzi príslušnými orgánmi.

¹² „Dodávateľské reťazce“ a „hodnotové reťazce“ sú podobné termíny, ktoré sa vzťahujú na celý produkčný reťazec od spracovania surovín až po výrobky určené pre konečného používateľa. V závislosti od kontextu sa termín „dodávateľský reťazec“ môže používať v špecifickom zmysle a označovať proces zahŕňajúci všetky strany zúčastňujúce sa na výrobe a distribúcii komodity a termín „hodnotový reťazec“ sa môže vzťahovať na vzájomne prepojené činnosti, prostredníctvom ktorých spoločnosť pridáva tovaru hodnotu. V tomto texte sa však používajú ako synonymá.

8. Rada zdôrazňuje, že EÚ a jej členské štáty, ktoré spoločne predstavujú najväčší svetový trh a hlavného poskytovateľa pomoci obchodu, pričom viac ako tretina celkovej oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) EÚ sa venuje na podporu potrieb súvisiacich s obchodom, môžu túto pozíciu využiť na to, aby sa globálne hodnotové reťazce stali udržateľnejšie a inkluzívnejšie predovšetkým na trhoch, na ktorých žijú najchudobnejší obyvatelia.

Zintenzívnenie nášho spoločného úsilia

9. Rada nabáda Komisiu a členské štáty, aby ďalej zabezpečovali, že politiky budú prispievať k podpore udržateľnosti v globálnych hodnotových reťazcoch, a aby podporovali zásady sociálnej zodpovednosti podnikov, konkrétne dodržiavaním zásad sociálnej zodpovednosti podnikov pri formulovaní nástrojov politik EÚ a prostredníctvom projektov financovaných zo strany EÚ. Rada ďalej nabáda Komisiu, aby posilnila vykonávanie hĺbkovej analýzy a zintenzívnila dialóg a spoluprácu všetkých relevantných verejných a súkromných zainteresovaných strán s cieľom dosiahnuť rovnaké globálne podmienky a realizovať politické opatrenia zamerané napr. na podporu hĺbkovej analýzy ľudských práv na úrovni spoločností. Za takýchto okolností môže zodpovedné podnikanie v konečnom dôsledku vytvoriť konkurenčnú výhodu. Rada opätovne potvrdzuje dôležitosť trvalej podpory posilňovania národných regulačných systémov pre udržateľné a inkluzívne trhy.
10. Rada víta systematické začleňovanie ustanovení o obchode a udržateľnom rozvoji obsahujúcich záväzky dotknutých strán dodržiavať základné pracovné normy a iné dohovory MOP, ako aj kľúčové mnohostranné environmentálne dohody, do všetkých dohôd EÚ o obchode. Ustanoveniami o obchode a udržateľnom rozvoji sa podporujú medzinárodné dohodnuté usmernenia a zásady sociálnej zodpovednosti podnikov. Rada vyzýva Komisiu, aby predkladala pravidelnú aktualizáciu a informácie o nadväzujúcich krokoch, pokiaľ ide o vykonávanie ustanovení o obchode a udržateľnom rozvoji, a aby pritom efektívne využívala existujúce nástroje podávania správ a monitorovania.

11. Rada nabáda Komisiu a členské štáty, aby pokračovali v práci na súdržnosti politík v záujme rozvoja, ako sa ustanovuje v článku 208 ZFEÚ, vo vnútorných aj vonkajších politikách. Musia sa hľadať synergie medzi rozvojovou spoluprácou, environmentálnou politikou a nástrojmi obchodu, predovšetkým s cieľom naplno uvoľniť ich kombinovaný potenciál a prispieť k plneniu kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji a iných ustanovení relevantných z hľadiska udržateľného rozvoja, a k napredovaniu, pokiaľ ide o tieto kapitoly a ustanovenia, aby sa maximalizoval vplyv v oblasti rozvoja. To zahŕňa aj budovanie kapacít, politický dialóg a účasť občianskej spoločnosti, sociálnych partnerov a ďalších zainteresovaných strán. Rada očakáva nadchádzajúce preskúmanie spoločnej stratégie EÚ pre pomoc obchodu, aby sa podporili synergie v oblasti obchodu a rozvoja, predovšetkým z hľadiska dosiahnutia súvisiacich cieľov udržateľného rozvoja.
12. Rada podporuje úsilie vyvíjané v záujme presadzovania zodpovedných dodávateľských reťazcov prostredníctvom iniciatív, ako je napr. iniciatíva EÚ pre odevný priemysel, prostredníctvom iniciatív v poľnohospodárskom sektore, ako je akčný plán pre vynútiteľnosť práva, správu a obchod v lesnom hospodárstve (FLEGT), Amsterdamská deklarácia o odlesňovaní a Amsterdamská deklarácia o udržateľných dodávkach palmového oleja, ako aj v ďalších odvetviach. Rada dôrazne nabáda Komisiu a členské štáty, aby si vymieňali najlepšie postupy vrátane podpory nových a inovačných prístupov a aby zintenzívnili takéto iniciatívy a urýchlili ich realizáciu. V tomto smere sú užitočnými nástrojmi rozvoj verejno-súkromného partnerstva v oblasti zodpovedného získavania nerastných surovín a ďalších iniciatív súvisiacich so zodpovedným získavaním nerastných surovín v oblastiach ovplyvnených konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach.
13. Rada podporuje prístupy za účasti viacerých strán v EÚ aj v partnerských krajinách na všetkých úrovniach. Tie môžu podľa potreby a s podporou delegácií EÚ zahŕňať medzinárodné organizácie, občiansku spoločnosť a sociálnych partnerov, súkromný sektor a vlády, ako aj ďalšie verejné orgány, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu pri podpore sociálnej zodpovednosti podnikov v globálnom hodnotovom reťazci. Cenným nástrojom v tomto smere sú dohody nadnárodných spoločností, ako sú napr. globálne rámcové dohody, ktoré zahŕňajú dodávateľov. Rada vyzýva Komisiu, aby ďalej podporovala aktivity zamerané na zvýšenie angažovanosti súkromného sektora v oblasti rozvoja a zodpovedného správania podnikov.

14. Rada podčiarkuje, že je potrebné trvalo presadzovať osvojovanie si medzinárodne dohodnutých zásad, usmernení a iniciatív v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov/zodpovedného správania podnikov, ako sú hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, iniciatíva OSN Global Compact, trojstranná deklarácia MOP o zásadách vzťahujúcich sa na nadnárodné spoločnosti a sociálnu politiku, ako aj usmernenia OECD pre nadnárodné spoločnosti, a to aj v krajinách, ktoré nie sú členmi OECD, a taktiež prispievať k antikorupčnému úsiliu vytváraním otvorenejšieho a transparentnejšieho podnikateľského prostredia. Podporovať by sa malo udržateľné verejné obstarávanie. Osobitná pozornosť by sa mala venovať rodovej rovnosti a zabezpečeniu plnej, rovnocennej a účinnej účasti žien na všetkých úrovniach rozhodovania v súlade s akčným plánom pre rodovú rovnosť 2016 – 2020.
15. Rada nabáda Komisiu, ESVČ a členské štáty, aby zintenzívnili svoju prácu v oblasti zodpovedného správania podnikov. To by okrem iného malo zo strany členských štátov zahŕňať národné akčné plány v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov/zodpovedného správania podnikov a v oblasti podnikania a ľudských práv, a zo strany Komisie uvedenie nového akčného plánu EÚ v oblasti zodpovedného správania podnikov v roku 2016. V týchto akčných plánoch by sa mali špecifikovať konkrétne opatrenia s cieľom vyrovnať sa so súčasnými a budúcimi výzvami v sociálnej a environmentálnej oblasti aj v oblasti správy, ako aj priority v súvislosti s vykonávaním hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv.
-